

स्वभावतः प्रवृत्तं यस्य कर्म धर्माथेन कल्पते धर्माभिमुखं न भवेत् तत्रापि निष्कामधर्मद्वारा विरागायन कल्पते तद्वारा च तीर्थपदस्य हरेः सेवाऽर्थं न पर्यव
स्येदित्यर्थः ॥ ५६ ॥ नमुमुक्षेयमोक्तुमिच्छानकृतवत्यस्मि ॥ ५७ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे तृतीयस्कंधे टीकायां त्रयोविंशतितमोऽध्यायः
॥ २३ ॥ ॥ ७३ ॥ चतुर्विंशेतो जन्मकपिलस्याहतत्पितुः प्रव्रज्यान्तमनुज्ञाप्य ऋणत्रयविमोक्षतः ॥ १ ॥ शालिनीं श्लाघ्याम् शुक्लेनाभि
व्याहृतं सहाहं स्वांशकलयेत्यादि ॥ १ ॥ इत्थं माखिदः खेदं माकार्षीः आत्मानं प्रति अहं भाग्यहीनेति अदूरात् शीघ्रम् ॥ २ ॥ दमेन इंद्रियसंयमे

नेह यत्कर्म धर्माय न विरागाय कल्पते ॥ न तीर्थपदसेवायै जीवन्नापि मृतो हि सः ॥ ५६ ॥ साहं भगवतो नूनं वंचि
ता मायया दृढम् ॥ यत्त्वां विमुक्तिदं प्राप्य न मुमुक्षेयबन्धनात् ॥ ५७ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे तृतीयस्कंधे
टीकापिलेयोपाख्याने त्रयोविंशतितमोऽध्यायः ॥ २३ ॥ ॥ ७३ ॥ मैत्रेय उवाच निर्वेदवादिनी मेवंम
नो दुहितरं मुनिः ॥ दयालुः शालिनी माह शुक्लाभिव्याहृतं स्मरन् ॥ १ ॥ ऋषिरुवाच माखिदो राजपुत्री
त्यमात्मानं प्रत्यनिन्दिते ॥ भगवांस्ते क्षरोगर्भमदूरात् संप्रपत्स्यते ॥ २ ॥ धृतव्रतासि भद्रं ते दमेन नियमेन च ॥
तपोद्रविणदानैश्च श्रद्धया चेश्वरं भज ॥ ३ ॥ सत्वयाराधितः शुक्लो वितन्वन्मा मकं यशः ॥ छेत्ता ते हृदयग्रंथि
मौदर्यो ब्रह्मभावनः ॥ ४ ॥ मैत्रेय उवाच देवहूत्यपि संदेशं गौरवेण प्रजापतेः ॥ सम्यक् श्रद्धाय पुरुषं कू
टस्थमभजदुरुम् ॥ ५ ॥ तस्यां बहुतिथे काले भगवान्मधुसूदनः ॥ कार्दमं वीर्यमापन्नो जज्ञेऽग्निरिव दारुणि
॥ ६ ॥ अवा दयंस्तदा व्योम्नि वादित्राणि घनाघनाः ॥ गायन्ति तं स्म गंधर्वानृत्यन्त्यप्सरसो मुदा ॥ ७ ॥ पेतुः सुमन
सो दिव्याः खेचरैरपवर्जिताः ॥ प्रसेदुश्च दिशः सर्वा अंभांसि च मनांसि च ॥ ८ ॥ तत्कर्दमाश्रमपदं सरस्वत्याप
रिश्रितम् ॥ स्वयंभूः साकं ऋषिभिर्मरीच्यादिभिरभ्ययात् ॥ ९ ॥

न नियमेन स्वधर्मेण तपांसि द्रविणदानानि चैतैः ॥ ३ ॥ हृदयग्रंथि चिज्जडात्मकम् अहंकारलक्षणं बंधं छेत्ता छेत्स्यति औदर्यः पुत्रः स ब्रह्मभावयति
उपदिशतीति तथा ॥ ४ ॥ श्रद्धाय विश्वस्य ॥ ५ ॥ बहुतिथे बहुतरे काले तिकांते कार्दमं कर्दमसंबन्धि ॥ ६ ॥ घनाघना इत्येकं पदं वर्षतो मेघाः गा
यन्ति स्म नृत्यन्ति स्म ॥ ७ ॥ अपवर्जिता मुक्ताः ॥ ८ ॥ परिश्रितं वेष्टितम् ॥ ९ ॥